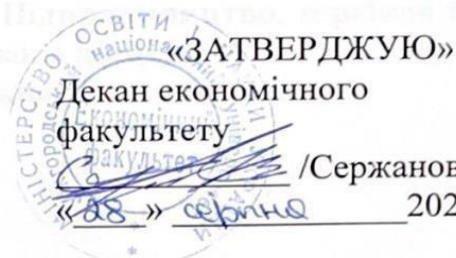

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного
факультету

/Сержанов В.В. /

« 28 » серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В МІЖНАРОДНІЙ
КОМЕРЦІЇ

Розробник: Малах Р.О., в.с.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії

Робочу програму розроблено та затверджено на засіданні кафедри економічної теорії
протокол № 2 від 28 серпня 2020 р.

Затверджує кафедра Малах Р.О.

Рівень вищої освіти:	другий, магістерський
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування
Спеціальність:	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітня програма:	Міжнародна комерція
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова:	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Методологія наукових досліджень в міжнародній комерції**» для здобувачів вищої освіти:

Галузь знань: **07 Управління та адміністрування**
Спеціальність: **076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність**
Освітня програма: **Міжнародна комерція**

Розробник: Мадяр Р.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри економічної теорії

протокол № 9 від «26» червня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ Молнар О.С

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету

протокол № 7 від «28» серпня 2020 р.

Голова науково-методичної комісії _____ © Шуліко А.С. _____ 2020 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2020 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	перший	перший
Кількість модулів –2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 самостійної роботи – 4	2-й	2-й
	Лекції:	
	20	8
	Практичні (семінарські):	
	16	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усно-письмова (комбінована)	Самостійна робота:	
	54	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень з міжнародної комерції» є підготовка та залучення студентів до здійснення науково-дослідницької діяльності, ознайомлення їх зі стратегією та тактикою проведення досліджень в міжнародній комерції, надання їм певних знань щодо методології, методики й інструментарію дослідження в міжнародній комерції.

Завдання дисципліни: сформувати у студентів систему знань, сформувати та розширити спектр знань у сфері методології досліджень, дати їм необхідні знання та практичні навички у сфері економічних досліджень, сприяти творчому розумінню економічних проблем, застосуванню різноманітних методів досліджень. Це сприятиме розвитку професійних умінь з формулювання та презентації результатів проведених досліджень.

Вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальних:

- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність до самоосвіти, постійного підвищення кваліфікації у сфері підприємництва та торгівлі;
- здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел і використання інформаційних та комунікаційних технологій.

Фахових:

- здатність до одержання якісної інформації із різних джерел даних;
- здатність до узагальнення та оформлення результатів експериментальних та емпіричних досліджень, аналізу та інтерпретації даних;
- здатність досліджувати динаміку зміни ринкової кон'юнктури й узагальнювати розвиток ситуацій;
- здатність знаходити, аналізувати та працювати з інформацією, у тому числі, в глобальних комп'ютерних мережах та уміти будувати комунікаційну мережу для обміну інформацією.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Так як дана дисципліна викладається в першому семестрі, то вона не потребує передумов вивчення інших дисциплін.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Методологія наукових досліджень з міжнародної комерції», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Визначати, аналізувати проблеми в міжнародній комерції та розробляти заходи щодо їх вирішення.	ПРН2
Опрацьовувати, аналізувати, узагальнювати інформацію, робити наукові висновки, належним способом оформляти результати наукових досліджень.	ПРН16
Володіти методологією, інструментарієм і методами отримання даних, сучасними інформаційно-комп'ютерними технологіями їх обробки, здійснювати комплексний кількісний та якісний аналіз, досліджувати та прогнозувати.	ПРН24

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті після опанування навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень з міжнародної комерції»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Використовувати різну методологію наукових досліджень, аналітичний та методичний інструментарій для розуміння логіки прийняття господарських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	ПРН2
Визначати ефективність наукових досліджень, використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення в сфері міжнародної комерції.	ПРН2
Вміти виконувати дослідження за встановленим замовленням, в тому числі, й досліджувати динаміку зміни ринкової кон'юнктури, узагальнювати розвиток ситуацій та прогнозувати.	ПРН2
Опрацьовувати інформацію, аналізувати й узагальнювати її, робити наукові висновки із досліджень, належним способом оформляти їх результати, застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань.	ПРН16
Узагальнювати та оформляти результати експериментальних та емпіричних досліджень, аналізувати та інтерпретувати дані.	ПРН16
Розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні показники.	ПРН16

Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності.	ПРН24
Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні показники.	ПРН24
Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.	ПРН24

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виступи на семінарських заняттях; модульні контрольні роботи; залік; виконання індивідуальних та групових навчально-дослідницьких завдань під час аудиторних занять та самостійної роботи, що створюються на основі програмних результатів навчання; виконання тестових завдань.

Самостійна робота включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що передбачені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до практичних занять; систематизацію вивченого матеріалу перед заліком; опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей; побудову презентацій тощо.

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: підготовка реферативних матеріалів на актуальні теми професійно орієнтованої проблематики з елементами наукового дослідження та його презентація; дослідження практичних ситуацій; написання статей; есе, пошук в комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до запропонованих викладачем тем; аналіз підручників; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; збір інформації та ознайомлення із зарубіжним досвідом, що стосується певної навчальної проблеми тощо.

Аудиторна, самостійна та індивідуальна робота здобувачів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, методичними рекомендаціями, конспектами лекцій, дистанційною організацією навчання в системі Moodle, індивідуальними семестровими завданнями та методичними рекомендаціями для самостійної роботи; тестовими завданнями для контролю та самоконтролю знань, умінь і навичок.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, а також виконання самостійної та індивідуальної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів (мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти залік, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах: активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні практичних завдань; активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях, тестування, написання реферативних робіт, презентації та виступи на наукових заходах тощо. Форми організації поточного контролю: індивідуальна, групова, фронтальна. Методи поточного контролю: усний та письмовий. Форма модульного контролю: написання модульної контрольної роботи, включаючи описові завдання та тести.

Критеріями оцінювання індивідуальних завдань є: здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються різноманітні методи навчання: за джерелом інформації (словесні: розповідь, бесіда, лекція, тощо; наочні: ілюстрація, демонстрація; практичні); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації (індуктивні, дедуктивні, аналітичні); за ступенем самостійності мислення здобувачів при засвоєнні знань (репродуктивні, пошукові, дослідницькі) та ін. Головними є пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, семінар-дискусія.

Отже, форми поточного контролю: перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів, тестування, самостійної та індивідуальної роботи студента (практичний компонент – реферат, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, тощо).

Форма модульного контролю: модульні контрольні роботи.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Студенти вивчають дану дисципліну протягом семестру – один модуль. Модуль складається з двох змістових модулів. В кінці кожного змістового модуля (лекції, практичні заняття) виконується модульна контрольна робота.

Поточне та підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за 100 бальною системою за кожний модуль – по 50 балів за модульну контрольну роботу та 50 балів також виставляє викладач на підставі результатів перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів, тестування, самостійної і індивідуальної роботи студента (практичний компонент – реферат, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, тощо).

Поточний контроль знань студентів здійснюється за двома складовими:

- контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру;
- контроль за виконанням модульних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи студента оцінці підлягають:

- відвідування семінарських занять;
- активність на семінарських заняттях;
- рівень засвоєння знань програмного матеріалу;
- підготовка і презентація рефератів, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, тощо.

Максимальна оцінка контролю систематичності та активності роботи студента становить 40 балів.

Порядок оцінювання:

40 балів – відвідано не менше 90% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

35 балів – відвідано не менше 75% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно»

30 балів – відвідано не менше 60% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

25 балів – відвідано не менше 50% семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

Систематичність та активність роботи всіх інших студентів оцінюється в «0» балів.

Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється у межах 10 балів:

- за підготовку і презентації результатів виконаних завдань та досліджень (статті, доповідь на науковій конференції) – до 10 балів;
- підготовку і презентацію рефератів – 8 балів за 1 роботу;

- есе – 7 балів за 1 роботу.

Тобто, на підставі результатів перевірки рівня засвоєння теоретичного матеріалу дисципліни (теоретичний компонент оцінки, який складається з сумарних результатів проведених викладачем опитувань студентів, тестування, самостійної і індивідуальної роботи студента (практичний компонент – реферат, доповідь, стаття, есе, презентації результатів інших виконаних завдань та досліджень тощо) максимально можна отримати 50 балів (40+10).

Також 50 балів – за модульну контрольну роботу.

Семестрова оцінка є середньоарифметичною сумою балів двох змістових модульних контролів. Наприклад, студент за результатами першого модульного контролю набрав 80 балів; за результатами другого модульного контролю отримав 100 балів; семестрова оцінка у подібному випадку складе: $(80+100)/2 = 90$ (за шкалою ECTS – «А»; за розширеною національною шкалою – «відмінно»).

Студент, який в результаті поточного оцінювання, або підсумкового контролю за змістовними модулями отримав більше **60 балів і отриманий бал його влаштовує**, має право не складати залік із дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що студент(ка) хоче покращити підсумкову оцінку за модуль з дисципліни, він (вона) має складати залік.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання отримав менше **60 балів зобов'язаний** складати залік із дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час заліку оцінені менш ніж **60 балів**, він (вона) рахуються такими, що не здали підсумковий контроль. Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за шкалою, наведеною нижче в таблиці.

Шкала оцінювання навчальних досягнень

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					IP	Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5			
8	8	8	8	8	10	50	100

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	ICP 10	50	100
8	8	8	8	8			

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	40	5	40
Індивідуальна робота згідно переліку індивідуальних завдань	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

На оцінювання модульних контролів у усній, письмовій або письмово-усній формі, викладачем в аудиторії, відводиться по 50 балів за кожен модуль, тобто в сумі 100 балів за два модульні контролі.

Модульне завдання виконується у вигляді письмової контрольної роботи і включає два теоретичні питання та тести.

Недоліки та помилки, якими вважаються:

- неохайне оформлення роботи, незагальноприйняті скорочення, незрозумілий почерк (мінус 5 балів).

До модульного контрольного оцінювання допускаються всі здобувачі, а до підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни – здобувачі, які отримали не менше 35 балів. При визначенні оцінки за модуль враховуються результати МКР та поточного контролю під час практичних, самостійної та індивідуальної роботи. До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі, які не виконали усі види обов'язкових практичних робіт, передбачених робочою програмою, а також підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Здобувач, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (0-34 бали), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку принаймні до показника FX (≥ 35 балів) під час чергування викладача на кафедрі. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Підсумкове оцінювання здійснюється у формі заліку, з максимальною кількістю балів-100. До нього допускаються всі студенти, за виключенням тих,

які не склали модульного контролю та не виконали основне і додаткове індивідуальне завдання.

У наведеній нижче таблиці вказано критерії, за якими визначається рівень навчальних досягнень здобувача та відповідні відсотки. Слід вважати, що знання, уміння та навички здобувача відповідають певному рівню навчальних досягнень, якщо вони відповідають критерію, вказаному для цього рівня, та критеріям для всіх попередніх рівнів.

Рівні навчальних досягнень	Відсотки	Критерії оцінювання навчальних досягнень
F	0-35%	Здобувач: дає неправильні відповіді на всі запитання передбачені програмовим матеріалом, у наведенні прикладів і не може їх виправити, не знайомий з основною літературою; не розуміє сутності основних категорій; не дає правильної відповіді на додатково поставлені запитання
FX	35-59%	Здобувач: розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі та може фрагментарно відтворити знання про них; має фрагментарні знання незначного загального обсягу (менше половини навчального матеріалу) за відсутності сформованих умінь та навичок
E	60-63 %	Здобувач: пояснює основні поняття навчального матеріалу; може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу; вміє за зразком виконати основне навчальне завдання
D	64-73%	Здобувач: вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; може пояснити основні методи контролю навчальних досягнень, що використовуються та наводити власні приклади на підтвердження деяких тверджень; вміє виконувати навчальні завдання передбачені програмою
C	74-81 %	Здобувач: добре володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; самостійно знаходить і виправляє допущені помилки; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання навчального завдання
B	82-89 %	Здобувач: вміє систематизувати і узагальнювати отримані відомості; володіє міцними знаннями, самостійно визначає проміжні етапи власної навчальної діяльності, аналізує нові факти, явища; вміє самостійно знаходити додаткові відомості та використовує їх для реалізації поставлених перед ним навчальних завдань, судження його логічні і достатньо обґрунтовані; має сформовані навички використання методів навчання і виховання

Рівні навчальних досягнень	Відсотки	Критерії оцінювання навчальних досягнень
А	90 - 100%	<p>Здобувач:</p> <ul style="list-style-type: none"> має стійкі системні знання та творчо їх використовує у процесі навчальної діяльності; вміє планувати особисту навчальну діяльність, оцінювати результати власної практичної роботи; вміє самостійно знаходити джерела різноманітних відомостей і використовувати їх відповідно до мети і завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; вміє виконувати завдання, не передбачені в навчальній програмі; має стійкі навички використання методів контролю навчальних досягнень вільно опановує та використовує сучасні методи навчання і виховання, а також інформаційно-комунікаційні технології для поповнення власних знань та розв'язування професійно орієнтованих завдань

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль №1. Методологічні засади наукових досліджень у міжнародній комерції

Тема 1. Сутність, предмет та метод наукових досліджень

1. Наука як сфера людської діяльності.
2. Предмет і сутність наукових досліджень.
3. Методи досліджень та їх класифікація.
4. Категоріальний апарат наукового дослідження.
5. Організація науково-дослідної діяльності в Україні.

Тема 2. Організація наукових досліджень

1. Науково-дослідницька діяльність та її види.
2. Об'єкт та предмет наукового дослідження.
3. Процес та етапи проведення наукового дослідження.
4. Ефективність наукових досліджень.

Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень

1. Поняття про методологію та методи наукових досліджень.

2. Загальнонаукові методи дослідження.
3. Методи теоретичних досліджень.
4. Конкретно-наукові (емпіричні) методи дослідження.
5. Процедури у наукових дослідженнях.
6. Підходи та критерії вибору методології і методів в економічних дослідженнях.

Тема 4. Економіко-статистичні методи дослідження в міжнародній комерції

1. Загальні принципи застосування економіко-статистичних методів в наукових дослідженнях.
2. Методи аналізу стану та динаміки явищ і процесів.
3. Методи факторного аналізу.
4. Методи прогнозування та оптимізації.

Тема 5. Абсолютні і відносні величини та графічний спосіб відображення даних в наукових дослідженнях

1. Суть, види та одиниці виміру абсолютних величин.
2. Суть, види та одиниці виміру відносних величин.
3. Суть і призначення графіків.
4. Основні види графіків.
5. Картограми і картодіаграми.

Модуль 2. Інформаційна база, методика проведення та викладу результатів наукових досліджень за економічним напрямом.

Тема 6. Інформаційне забезпечення наукової роботи

1. Суть і види науково-технічної інформації.
2. Методи пошуку і збору наукової інформації.
3. Аналіз та інтерпретація інформації.
4. Організація роботи з науковою літературою.
5. Форми обміну науковою інформацією.

Тема 7. Методика проведення теоретичних і експериментальних досліджень.

1. Загальні відомості про теоретичні дослідження.
2. Експеримент як засіб отримання нових знань.
3. Розробка методики експерименту, обробка експериментальних даних.
4. Вибіркові оцінки коректності математичної обробки результатів експерименту.

5.Оцінка внутрішнього та зовнішнього середовища, вимоги щодо проведення статистичних спостережень.

Тема 8. Комп'ютерні технології та економіко-математичне моделювання у наукових дослідженнях

- 1.Поняття автоматизованої системи обробки інформації (АСОІ).
- 2.Сучасні комп'ютерні технології та Інтернет в економічних дослідженнях.
- 3.Сутність, методи, основні постулати економіко-математичного моделювання в науковій роботі.
- 4.Співвідношення між моделлю та системою.
- 5.Класифікація моделей, вимоги до моделей.

Тема 9. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень за економічним напрямом.

- 1.Науково-дослідна продукція: поняття, функції, основні види
- 2.Зміст та особливості оформлення монографій.
- 3.Зміст та особливості оформлення наукової статті.
- 4.Зміст та особливості оформлення тез і матеріалів доповідей.
- 5.Зміст та особливості оформлення наукового звіту.
- 6.Реферативний виклад матеріалу.

Тема 10. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження

- 1.Загальні положення щодо вимог підготовки магістерських робі.
- 2.Структура та обсяг роботи.
- 3.Написання розділів роботи.
- 4.Технічне оформлення магістерської роботи.
5. Підготовка до захисту та захист магістерської роботи.

6.2 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<i>Змістовний модуль 1.</i>												
Тема 1. Сутність, предмет та метод наукових досліджень	8	2	1			5	8					8
Тема 2. Організація наукових досліджень	8	2	1			5	9	1				8
Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень	9	2	2			5	9	1				8
Тема 4. Економіко-статистичні методи дослідження в міжнародній комерції	9	2	2			5	10	1	1			8
Тема 5. Абсолютні і відносні величини та графічний спосіб відображення даних в наукових дослідженнях	11	2	2			7	9	1	1			7
<i>Всього за ЗМ № 1</i>	<i>45</i>	<i>10</i>	<i>8</i>			<i>27</i>	<i>45</i>	<i>4</i>	<i>2</i>			<i>39</i>
<i>Змістовний модуль 2.</i>												
Тема 6. Інформаційне забезпечення наукової роботи	8	2	1			5	8					8
Тема 7. Методика проведення теоретичних і експериментальних досліджень.	8	2	1			5	9	1				8
Тема 8. Комп'ютерні технології та економіко-математичне моделювання у наукових дослідженнях	9	2	2			5	10	1	1			8
Тема 9. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень за економічним напрямом	9	2	2			5	9	1				8
Тема 10. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	11	2	2			7	9	1	1			7
<i>Всього за ЗМ № 2</i>	<i>45</i>	<i>10</i>	<i>8</i>			<i>27</i>	<i>45</i>	<i>4</i>	<i>2</i>			<i>39</i>
Усього годин	90	20	16			54	90	8	4			78

6.3. Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми та її зміст	Кількість годин	
		денна	заочна
<i>Змістовний модуль 1.</i>			
1	Тема 1. Сутність, предмет та метод наукових досліджень	1	
2	Тема 2. Організація наукових досліджень	1	
3	Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень	2	
4	Тема 4. Економіко-статистичні методи дослідження в міжнародній комерції	2	1
5	Тема 5. Абсолютні і відносні величини та графічний спосіб відображення даних в наукових дослідженнях	2	1
<i>Змістовний модуль 2.</i>			
6	Тема 6. Інформаційне забезпечення наукової роботи	1	
7	Тема 7. Методика проведення теоретичних і експериментальних досліджень.	1	
8	Тема 8. Комп'ютерні технології та економіко-математичне моделювання у наукових дослідженнях	2	1
9	Тема 9. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень за економічним напрямом	2	
10	Тема 10. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	2	1
Всього годин		16	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та її зміст	Кількість годин	
		денна	заочна
<i>Змістовний модуль 1.</i>			
1	Тема 1. Сутність, предмет та метод наукових досліджень	5	8
2	Тема 2. Організація наукових досліджень	5	8
3	Тема 3. Методологія та методи наукових досліджень	5	8
4	Тема 4. Економіко-статистичні методи дослідження в міжнародній комерції	5	8

5	Тема 5. Абсолютні і відносні величини та графічний спосіб відображення даних в наукових дослідженнях	7	7
<i>Змістовний модуль 2.</i>			
6	Тема 6. Інформаційне забезпечення наукової роботи	5	8
7	Тема 7. Методика проведення теоретичних і експериментальних досліджень.	5	8
8	Тема 8. Комп'ютерні технології та економіко-математичне моделювання у наукових дослідженнях	5	8
9	Тема 9. Види та особливості викладу результатів наукових досліджень за економічним напрямом	5	8
10	Тема 10. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження	7	7
Всього годин		54	78

6.5. Індивідуальні завдання

(реферат, стаття, есе, виступи на наукових заходах)

1. Форми і рівні наукової комунікації. Роль академічної мобільності у процесі наукового дослідження.
2. Пошук і обробка наукової інформації. Роль Інтернет-технологій у процесі наукового дослідження.
3. Методологія та методика наукового дослідження, змістовна і формалізована методологія наукового дослідження.
4. Процедура обрання проблематики та теми наукового дослідження, особливості складання плану-проспекту наукового дослідження.
5. Структурно-функціональний аналіз у системі наукових досліджень.
6. Відповідальність вченого за результати наукових досліджень, дотримання правил академічної доброчесності.
7. Етичні виміри новітніх біотехнологічних практик (генна інженерія, клонування, трансплантологія тощо).
8. Роль наукових досліджень у процесі вирішення глобальних проблем людства.
9. Спеціалізація і кооперування у структурі організації наукових досліджень.
10. Наукові ступені та вчені звання у системі організації роботи наукових кадрів.
11. Особливості процесу захисту авторських прав в умовах інформаційного суспільства.
12. Проблема державного регулювання наукових досліджень. Наука і влада.
13. Проблемне поле розвитку наукових досліджень в Україні в умовах глобальних викликів.

- 14.Формальні вимоги щодо форматування тексту кваліфікаційної роботи.
- 15.Структура доповіді магістранта щодо змісту кваліфікаційної роботи.
16. Підготовка відповідей на зауваження рецензента та на можливі запитання щодо змісту роботи під час захисту.
17. Прикінцеве слово магістранта та процедура ознайомлення з висновком про оцінку кваліфікаційної роботи.
- 18.Особливості дослідження динаміки зміни ринкової кон'юнктури та узагальнення розвитку ситуацій.
- 19.Використання професійної аргументації для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення в сфері міжнародної комерції.
- 20.Міжнародні бази статистичної інформації та комунікаційні мережі обміну інформацією.

7.ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 1.Наука як сфера людської діяльності.
- 2.Предмет і сутність наукових досліджень.
- 3.Методи досліджень та їх класифікація.
- 4.Категоріальний апарат наукового дослідження.
- 5.Організація науково-дослідної діяльності в Україні
- 6.Науково-дослідницька діяльність та її види.
- 7.Об'єкт та предмет наукового дослідження.
- 8.Процес та етапи проведення наукового дослідження.
- 9.Ефективність наукових досліджень.
- 10.Поняття про методологію та методи наукових досліджень.
- 11.Загальнонаукові методи дослідження.
- 12.Методи теоретичних досліджень.
- 13.Конкретно-наукові (емпіричні) методи дослідження.
- 14.Процедури у наукових дослідженнях.
- 15.Підходи та критерії вибору методології і методів в економічних дослідженнях.
- 16.Загальні принципи застосування економіко-статистичних методів в наукових дослідженнях.
- 17.Методи аналізу стану та динаміки явищ і процесів.
- 18.Методи факторного аналізу.
- 19.Методи прогнозування та оптимізації.
- 20.Суть, види та одиниці виміру абсолютних величин.
- 21.Суть, види та одиниці виміру відносних величин.
- 22.Суть і призначення графіків.
- 23.Основні види графіків.
- 24.Картограми і картодіаграми.
- 25.Суть і види науково-технічної інформації.
- 26.Методи пошуку і збору наукової інформації.
- 27.Аналіз та інтерпретація інформації.
- 28.Організація роботи з науковою літературою.
- 29.Форми обміну науковою інформацією.

30. Загальні відомості про теоретичні дослідження.
31. Експеримент як засіб отримання нових знань.
32. Розробка методики експерименту, обробка експериментальних даних.
33. Вибіркові оцінки коректності математичної обробки результатів експерименту.
34. Оцінка внутрішнього та зовнішнього середовища, вимоги щодо проведення статистичних спостережень.
35. Поняття автоматизованої системи обробки інформації (АСОІ).
36. Сучасні комп'ютерні технології та Інтернет в економічних дослідженнях.
37. Сутність, методи, основні постулати економіко-математичного моделювання в науковій роботі.
38. Співвідношення між моделлю та системою.
39. Класифікація моделей, вимоги до моделей.
40. Науково-дослідна продукція: поняття, функції, основні види
41. Зміст та особливості оформлення монографій.
42. Зміст та особливості оформлення наукової статті.
43. Зміст та особливості оформлення тез і матеріалів доповідей.
44. Зміст та особливості оформлення наукового звіту.
45. Реферативний виклад матеріалу.
46. Загальні положення щодо вимог підготовки магістерських робіт.
47. Структура та обсяг магістерської роботи.
48. Написання розділів магістерської роботи.
49. Технічне оформлення магістерської роботи. Складання та оформлення бібліографії. Бібліографічні посилання в науковому тексті.
50. Підготовка до захисту та захист магістерської роботи.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : навч.посібник/ С.Е. Важинський, Т.І. Щербак. – Суми: Сум ДПУ імені А.С.Макаренка, 2016. – 260с.
2. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень: посібник / О.І. Гуторов / Харк. нац. аграр. ун-т. – Х.: ХНАУ, 2017. – 57 с.
3. Данильян О. Г. Методологія наукових досліджень : підручник / О. Г. Данильян,. О. П. Дзьобань. – Харків : Право, 2019. – 368 с.
4. Методологія та організація наукових досліджень: навч.посібник/ І.С.Добронравова,О.В.Руденко, Л.І.Сидоренко та ін.; за ред. І.С.Добронравової (ч.1),О.В. Руденко (ч.2) – К.:ВПЦ «Київський університет», 2018. – 607с.
5. Євтушенко М.Ю., Хижняк М.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник М. Ю.Євтушенко М.І. Хижняк. – Центр навчальної літератури, 2019. – 350с.
6. Зацерковний В.І. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / В.І. Зацерковний, І.В.Тішаєв, В.К. Демидов. Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2017. – 236с.
7. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч.посібник для студентів, курсантів і адюнтів/ за ре. А.Є.Конверського. – К.: Центр учбової літератури, 2010 – 352с.
8. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. – Полтава: Оріяна, 2012. –183с.
9. Ладанюк А.П., Власенко Л.О., Кишенько В.Д. Методологія наукових досліджень: навч. посібник А.П. Ладанюк, Л.О. Власенко, В.Д. Кишенько, – НУХТ, 2018. – 352с.
10. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень. Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2016. – 151с.

Допоміжна література

1. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень: навч.посібник/ Г.О. Бірта, Ю.Г. Бургу –К. «Центр учбової літератури», 2014. –142с.
2. Гуткевич С. О. Пугачова К. М. Магістерська робота: методика написання та захисту: навчальний посібник по методиці написання магістерської роботи. – Київ : Видавничий дім "Гельветика", 2017. – 200 с.
3. Каламбет С.В. Методологія наукових досліджень: навч. посібник/ С.В. Каламбет,С.І. Іванов, Ю.В. Півняк – Дн-вськ: Вид-во: Маковецький, 2015 – 191с.
4. Методологія та організація наукових досліджень: конспект лекцій/ Н.Г.Ушакова, Л.О.Мельнік; Харк. держ. ун-т харч. та торг. – Х.: ХДХТ, 2010. – 89с.
5. Михайлов В.М.Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник/ В.М. Михайлов та ін. – Х.: ХДУХТ, 2014. – 220с.
6. Сільвестрова О.Ю., Ситник О.І. Філософія та методологія науки: Конспект лекцій для магістрів. – Луцьк: Луцький НТУ, 2015. – 92с.
7. Поліщук І.Є, Галіченко М.В.Філософія та методологія науки: навчально-методичний посібник. –Харків: Айлант, 2013. – 85с.
8. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень: навч. посібник / В.Є. Юринець. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання ДСТУ 8302:2015. Електронний ресурс. Режим доступу: http://knmu.kharkov.ua/attachments/3659_8302-2015.PDF Всесвітній банк [Електронний

- ресурс]. – Режим доступу: www.wordbank.org.
2. Приклади оформлення бібліографічного опису відповідно до ДСТУ 83.02:2015. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://aphd.ua/prykladyoformlennia-bibliohrafichnoho-opysu-vidpovidno-do-dstu-83022015/>
  3. Європейська комісія. Сторінка новин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://europa.eu.int/news.en.htm>
  4. Євростат [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://europa.eu.int/comm/eurostat>.
  5. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
  6. Міжнародна торгова палата [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.iccwbo.org.
  7. Міжнародна фінансова корпорація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ifc.org.
  8. Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/>
  9. Інститут міжнародної економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.iie.com.
  10. ОЕСР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.oecd.org.
  11. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.wto.org.
  12. ЮНІДО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.unido.org.
  13. ЮНКТАД [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.unctad.org.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)